

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

České Budějovice

Inspekční zpráva

Zvláštní škola, Dačice, Neulingerova 108

Neulingerova 108, 380 01 Dačice

Identifikátor školy: 600 022 366

Zřizovatel: Školský úřad, Jarošovská 1117, 377 01 Jindřichův Hradec

Termín konání orientační inspekce: 26.4. a 27. 4. 2000

Čj.	0711071/00-05007
Signatura	og3nt202

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Týdenní časová dotace sledovaných předmětů je v souladu se Vzdělávacím programem zvláštní školy čj. 22 980/97-22. Ve škole jsou integrováni tři žáci pomocné školy, kteří jsou vzděláváni podle Vzdělávacího programu pomocné školy čj. 24 035/-22. V sedmém ročníku je zařazena žákyně s vadou zraku, která je vyučována podle individuálního vzdělávacího programu, při jehož tvorbě škola spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem. V ročnících s nižším počtem žáků se organizuje výuka pro dvě oddělení ve třídě. Vzdělávací okruhy stanovené učebními osnovami jsou zpracovány v tematických plánech a je zajištěna návaznost učiva v jednotlivých ročnících. Ředitel školy stanovil všem učitelkám povinnost písemně se připravovat na vyučování.

Český jazyk

Z učitelek, které vyučují předmětu český jazyk, mají pouze dvě odbornou a pedagogickou způsobilost stanovenou ve vyhlášce MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech výchovných poradců. Další mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku v základní škole, dvě učitelky mají střední pedagogické vzdělání. Chybějící speciálně pedagogické vzdělání se částečně negativně projevuje zejména při výběru vhodných metod a forem práce.

Vyučování probíhá v prostorných třídách (kromě 6. a 7. ročníku). Podnětná výzdoba je tvořená převážně z prací žáků. Méně jsou využívány nástěnné přehledy gramatických jevů a tím je snížena zpětná vazba žáků při procvičování učiva. Škola je vybavena základními pomůckami, používání didaktické techniky není v hodinách českého jazyka příliš časté. Používané učebnice a učební texty mají schvalovací doložku MŠMT ČR. Při výuce čtení a literární výchovy mají žáci k dispozici soubory pro společnou četbu ze školní knihovny.

Většina výuky je vedena frontálně, nejčastější metodou při probírání nového učiva, procvičování a upevňování, je řízený rozhovor. Individuální a skupinové metody jsou realizovány v menší míře. Výuka je zaměřena zejména na odpovídající zvládnutí gramatických jevů, menší důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností. V navštívených hodinách byli žáci málo podněcováni k souvislejšímu projevu, rezervy jsou také ve využívání tabule. Při čtení dbaly učitelky na vysvětlení nových a žákům neznámých slov, byl zařazen poslech písně. Velkým kladem je, že všechny hodiny byly maximálně výchovně využity, žáci si vysvětlovali a nacvičovali způsoby, jak by oni řešili situace, které vyplývaly z přečteného textu a učili se posuzovat pořadí jejich důležitosti. Při volbě metod a forem práce a zejména při jejich uplatňování v hodinách se nedostatky objevovaly většinou u učitelek bez speciálně pedagogického vzdělání.

Motivace žáků k výuce byla výrazná hlavně v úvodu vyučování. V průběhu výuky (zejména v hodinách čtení a literární výchovy) dokázaly učitelky využívat osobních zkušeností žáků. Hodnocení má motivační charakter. Učitelky vycházejí z procvičeného učiva, zadávané úkoly jsou přiměřeně náročné. Ve třídách panuje klidná a pracovní atmosféra, učitelky mají pěkný vztah ke svým žákům.

Matematika

Personální zajištění výuky matematiky je totožné s předmětem český jazyk. Učitelky věnují přípravě přímé práce se žáky dostatek času a je evidentní, že vzájemně konzultují jak rozsah výuky, tak požívané metody a formy práce.

Metodická stavba vyučovacích jednotek vychází ze znalosti dispozic žáků, metodické postupy ne vždy odpovídají danému spektru mentálního handicapu.

Úvodní části hodin mají motivační charakter, výrazná je snaha učitelek předat poznatky v přiměřeném rozsahu, důraz je kladen na pochopení podstaty a postupu řešení zadání. Pravidelnou součástí jsou relaxační vsuvky. V rámci hospitační činnosti nebyly zjištěny nesrovnalosti pojmového rázu či věcně nesprávná interpretace učiva. Dílčí nedostatky jsou ve využívání širší škály vyučovacích metod a ve vyhodnocování výsledků početních úloh. Značná část hodin je věnována mechanickému procvičování matematických operací, které nezvyšuje aktivitu žáků.

Jsou však uplatňovány i některé modernější postupy - rozdělení třídy podle výkonnosti a diferencovaná práce ve skupinkách, používání ucelených řad pomůcek pro elementární ujasnění a představu početních operací, zadávání rozšiřujících úkolů pro zdatnější počtáře apod. Zadání domácích úkolů předchází vhodná instrukce a ověření představy žáků o řešení. Kontrola sešitů je prováděna pravidelně.

Přístup k žákům je velmi pozitivní, jsou znatelné snahy o jejich vedení k pečlivosti, zejména při geometrii. Pracovní atmosféra i kázeň ve třídách je velmi dobrá.

Přírodopis, zeměpis

Výuku zajišťuje učitelka s odbornou a pedagogickou způsobilostí pro vyučování na základní škole bez speciálně pedagogického vzdělání. Má však dlouholetou praxi ve speciální škole, což pozitivně ovlivňuje kvalitu její práce. Používané učebnice a učební texty mají schvalovací doložku MŠMT ČR. V posledních letech dochází k inovaci nástěnných map a obrazů. Vyučování probíhá ve třídách a je doplněno vycházkami do okolí školy. Poměrně široká je nabídka videokazet se vzdělávacími programy, které jsou do výuky vhodně zařazovány.

Vyvozování nového učiva i upevňování vědomostí žáků vycházelo vždy z názoru. Zejména v biologii člověka se projevuje velká praxe učitelky s výukou žáků této speciální školy. Naučila se používat taková přirovnání, která žákům usnadňují pochopení nového učiva a posilují pamětní procesy. Užívá mnoho praktických rad pro každodenní péči o zdraví, rozvíjí jejich city a sociální citění. Krátké písemné testy jsou zaměřeny nejen na pamětní osvojení učiva, ale i na hledání logických vztahů a využití obecných vědomostí. Žáci jsou vedeni k samostatné práci s učebnicí. Z každé hodiny si pořizují zápisy do sešitů, které mají ustálená pravidla a slouží k třídění pojmů, jejich zapamatování a vybavování.

Hodnocení žáků má výrazně motivační charakter, je oceňována snaha, aktivita a zájem žáků. Žáci byli po celou dobu výuky soustředění a projevovali velmi dobré vědomosti.

Hodnocení kvality vzdělávání

Výuka sledovaných předmětů je velmi dobře plánovaná. Materiální, prostorové a psychohygienické podmínky odpovídají potřebám vzdělávání žáků s mentálním handicapem. V této oblasti převažují pozitivní zjištění. Personální podmínky negativně ovlivňuje chybějící speciálně pedagogické vzdělání většiny vyučujících. Pozitivem jsou značné zkušenosti většiny učitelek. Personální podmínky mají vyhovující úroveň. V oblasti organizace výuky, používaných metod a forem práce jsou negativní a pozitivní zjištění v rovnováze. Motivace, interakce a komunikace je velmi dobrá.

Oblast vzdělávání má celkově dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Základní dokumentem je „Rámcový školní plán na období 1999/2000“, který obsahuje náměty pro akce v různých oblastech života školy (vzdělávání, protidrogová prevence, výchovné poradenství apod.). Tyto náměty jsou konkretizovány na pracovních poradách, kdy jsou stanoveny přesné termíny konání a osobní odpovědnost za jejich dodržení.

Plánování výchovně vzdělávací činnosti se opírá o přijaté vzdělávací programy a je na úrovni školy diskutováno na pracovních poradách a pedagogických radách. Učivo sledovaných předmětů mají učitelky zpracované v tematických plánech, které zajišťují probrání všech stanovených okruhů a návaznost jednotlivých ročníků. Škola se cílevědomě zabývá problematikou péče o žáky s různými druhy postižení (zrakové, tělesné, sluchové) a umožňuje žákům ze spádové oblasti vzdělávání bez narušení rodinných vazeb. Péče o tyto žáky je konzultována s příslušnými speciálně pedagogickými centry a na základě jejich doporučení jsou zpracovávány individuální vzdělávací programy.

Plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Kompetence jednotlivých pracovníků jsou vedením školy jasně vymezeny. Vedení tvoří ředitel školy a zástupkyně ředitele školy, je ustanoven výchovný poradce. Vzhledem k důležitosti předmětu ve zvláštní škole je zřízena komise pracovního vyučování, která zpracovává tematické plány, připravuje náměty prací a podílí se na zajištění materiálu pro výuku. Vzhledem k velikosti školy umožňuje toto rozdělení pružné a neformální řízení výchovného procesu i každodenního provozu a rychlé předávání aktuálních informací všem pracovníkům i žákům školy.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Řád školy je kvalitně zpracován. Je veden v souladu s požadavky § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 Sb., o základní škole. Poskytuje odpovídající informace o škole, právech a povinnostech žáků, pedagogických pracovníků a zaměstnanců školy.

Rozvrh hodin je zpracován v souladu s používanými vzdělávacími programy. Při organizaci vyučování je preferován systém, kdy maximální počet hodin ve třídě učí třídní učitelky. Tento systém je přínosný zejména vytvořením pevných vazeb mezi učitelkami a žáky, lepším poznáním rodinného zázemí žáků.

Pedagogické rady probíhají plánovaně každé čtvrtletí. Záznamy z pedagogických rad jsou jasné, srozumitelně formulované. Obsahují relevantní informace o výsledcích vzdělávání a výchovy žáků.

Informace jsou pracovníkům předávány bez zbytečného prodlení ústně, na nástěnkách ve sborovně školy a na pracovních poradách. Rodiče jsou informováni na třídních schůzkách (probíhají čtyřikrát ročně), při osobních návštěvách i telefonicky. Široká veřejnost se s činností školy může seznámit na pravidelných výstavách v Městském kulturním středisku a muzeu v Dačicích. Pravidelně jsou též publikovány články v regionálním tisku.

Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována ve statistické podobě. Zabývá se všemi oblastmi stanovenými v § 17e, zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství. Jednotlivé oblasti nejsou komentovány a neobsahují analýzu sledovaných jevů.

V oblasti organizování převažují pozitivní zjištění.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel školy je se všemi spolupracovníky v pravidelném denním kontaktu. Při řídicí činnosti preferuje partnerský přístup. Vzniklé problémy jsou řešeny bez prodlení. Pracovníci mají dostatek příležitostí k vyslovení svých názorů a podnětů vztahujících se k práci školy.

V tomto školním roce ve škole působí 13 vyučujících včetně ředitele. Jedná se převážně o zkušené učitelky s dlouholetou praxí v tomto typu školy. Tři mají odbornou a pedagogickou způsobilost v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a předpokladech výchovných poradců. Pět učitelek je odborně a pedagogicky způsobilých pro výuku v základní škole bez odpovídajícího speciálně pedagogického vzdělání. Čtyři učitelky mají střední pedagogické vzdělání, dvě z nich doplněné rozšiřujícím studiem speciální pedagogiky. Začínající pracovnice mají ustanovenou uvádějící učitelku, docházejí na náslechy, je u nich prováděna pravidelná hospitační činnost.

Při přiznávání osobních příplatků se vedení školy řídí kritérii vydanými pro Speciální školy a speciální školská zařízení okresu Jindřichův Hradec, jichž je škola součástí. Akcent je kladen na kvalitní úroveň pedagogické práce, vedení dokumentace a vykonávání činností nad rámec pracovních povinností. Kritéria jsou všem pracovníkům známá.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň. Nedostatkem je nižší odborná a pedagogická způsobilost pedagogického sboru.

Kontrolní mechanismy

Vedení školy provádí pravidelnou kontrolně hospitační činnost, jejímž výsledkem jsou zápisy z hospitací a záznamy z rozborů s učiteli. Pravidelné kontroly jsou prováděny i v ostatních oblastech výchovně vzdělávací práce - při kontrole pedagogické dokumentace jednotlivých učitelů, při hodnocení činnosti práce výchovného poradce, při hodnocení provozních zaměstnanců. Výsledky kontrol jsou s jednotlivými pracovníky školy osobně projednávány a jsou přijímána opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

System a kvalita kontrolní a hospitační činnosti odpovídá velikosti školy a má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je promyšlené a stanovené cíle jsou reálné. Preferovány jsou spíše neformální vztahy. Velmi zodpovědně je vedena povinná dokumentace školy. Přestože je věnována velká pozornost zvyšování odborné a pedagogické způsobilosti, nedosahuje speciálně pedagogické vzdělání vyučujících potřebné úrovně. V oblasti řízení převažují pozitivní zjištění.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 14 150/99-21
- Povinná dokumentace školy dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních škol a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Rámcový školní plán na období 1999/2000

- Tematické plány sledovaných předmětů
- Zápisy z pedagogických rad
- Hospitační záznamy a záznamy z kontrolní činnosti ředitele školy
- Kritéria pro poskytování nenárokových složek platu

ZÁVĚR

Zvláštní škola zodpovědně naplňuje zvolené vzdělávací programy a vytváří pro to příznivé materiální, prostorové a psychohygienické podmínky. Výchova a vzdělávání jsou zaměřeny kromě žáků s mentálním handicapem i na žáky s kombinovanými vadami. Patříčný důraz je kladen na stránku výchovnou, pojetí vzdělávání prosazuje zlepšování mezilidských vztahů ve škole a zvyšování kultury chování. Vzdělávání ve sledovaných předmětech je na dobré úrovni.

Demokratický styl řízení sehrává důležitou úlohu v širším zapojování pracovníků do chodu školy. Řízení školy je systematické, má velmi dobrou úroveň.

Škola dobře plní své poslání.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně vzhledem ke zvoleným vzdělávacím programům a v souladu s účelem jejich poskytnutí.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Vladimír Ira
Členové týmu	PaedDr. Zdeněk Slomek
Externí spolupracovníci	Mgr. Irena Urbanová	

V Českých Budějovicích dne 2000-06-05

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Martin Kotrba

.....

..

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnoticí stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Školský úřad, Sládkova 319/II, 377 01 Jindřichův Hradec	21. 6. 2000	1204/00

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány